

A Dél-zalai egységen mélyült néhány szénhidrogén kutató fúrás mezozoos litofácies értékelése

Kajári Mónika, V. évf., ELTE-TTK

Témavezetők: **Dr. Haas János** egyetemi magántanár
MTA-ELTE Geológiai Kutatócsoport
Jósvai József
MOL NyRt.
Németh András
MOL NyRt.

A Periadriai lineamens-rendszer folytatásának tartott Balaton-vonal és a Közép-magyarországi vonal között húzódó, erősen tektonizált aljzatú Szávai egység területén számos szénhidrogén kutató fúrás mélyült. Ezek közül néhány az egység mezozoos aljzatát is feltárta. A fúrásokból előkerült minták korábbi vizsgálati eredményei sok kérdésre nem, vagy nem egyértelműen adtak választ. Több esetben problémát jelentett a képződmények pontos korának és képződési körülményeinek meghatározása.

A dolgozatban vizsgált bajesai, liszói és nagyrecsei fúrásokból zátony illetve zátonyközei kifejlődésű; mudstone, wackestone szövetű; inter-, szubtidális környezetben képződött bioklasztokat, peloidokat, mikrit bevonatú átkristályosodott szemcséket, mollusca héjtöredékeket tartalmazó grainstone szövetű *mészkeő* típusok; pelágikus medence környezetben leülepedett radioláriás, szivacstús *agyagkövek* valamint *dolomitok* és *breccsák* kerültek elő. Az alizarin vörös és kálium–ferricianid keverékéből álló oldattal megfestett csiszolatokban vizsgált dolomitok, dolomitos mészkeőek főként késői diagenetikus hatásra jöttek létre. A szöveti vizsgálatok során üledékes (II./ 9/1. minta), tektonikus (I./16. minta) és hidraulikus eredetű (III/ 2. minta) breccsákat különítettem el.

A képződmények korát illetően új, az ipar számára is meghatározó eredmény, hogy a I./10.-es minta mészkeővének korábban nem egyértelmű korbesorolása a benne talált *ladin* korú mészszivacs, (*Vesicocaulis depressus* OTT) alapján bizonyossá vált.

A II. fúrásból előkerült breccsa kora sem teljesen egyértelmű. A klasztok anyagai valószínűleg mezozoosak, de mátrixuk a fedő miocén képződményekkel mutat rokonságot.

A I. jelű fúrás esetében feltételezhető, hogy a zömmel sekélyvízi karbonátokat tartalmazó rétegsorban harántolt radioláriás agyagkő nem része a középső-triász rétegsornak, hanem tektonikusan beékelődött jura képződmény.